

УДК 336.6:656.2

РОЗРОБКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ

*Зайцева І.Ю., д.е.н, професор(УкрДУЗТ)
Бондарчук О.А., магістр (УкрДУЗТ)*

У статті визначено, що одним із найважливіших інструментів розробки та реалізації управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності є інвестиційна стратегія. Доведено, що ефективним інструментом перспективного керування інвестиційною діяльністю направленою на розвиток об'єктів МТК та реалізації цілей для загального розвитку в умовах істотних змін макроекономічних показників, системи державного регулювання ринкових процесів, кон'юнктури інвестиційного ринку що зв'язаної з невизначеністю, виступає інвестиційна стратегія. Доведено, що інвестиційну стратегію можна представити як генеральний план по функціонуванню та розвитку інвестиційної діяльності в межах національної мережі міжнародних транспортних коридорів, що визначає пріоритети і напрямки, форми, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізації довгострокових інвестиційних цілей, що забезпечують передбачений загальний розвиток МТК на території України.

Ключові слова: інвестиційна стратегія, транспортні підприємства, міжнародні транспортні коридори, національна мережа міжнародних транспортних коридорів, інвестиційна діяльність, реальне та фінансове інвестування

DEVELOPMENT OF AN INVESTMENT STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL NETWORK OF INTERNATIONAL TRANSPORT CORRIDORS

*Zaitseva I.Y., PhD, Professor (UkrDUZT)
Bondarchuk O.A., Magister (UkrDUZT)*

The article defines that one of the most important tools for developing and implementing management decisions for investment activities is an investment strategy. The development and implementation of the investment strategy of the enterprise is to form long-term goals that are related to the realization of the purpose of the enterprise (from the standpoint of society, which is determined by the market) and profit for the long term; in determining long-term priorities in the implementation of these goals, the order of their achievement and possible financial and economic consequences for the company in case of deviations from certain rates. It is proved that an effective tool for long-term management of investment activities aimed at the development of ITC facilities and the implementation of goals for general development in the face of significant changes in macroeconomic indicators, the system of state regulation of market processes, . The investment strategy can be presented as a master plan for the operation and development of investment activities within the national network of international transport corridors, which defines priorities and directions, forms, nature of investment resources and sequence of stages of long-term

investment goals. . The connection in the investment strategy of the system of goals and ways to achieve them determines the limits of possible investment activity and investment decisions in the areas and forms of its investment activities in the long run. The investment strategy used in railway transport can also be described as a system of formalized criteria by which you can assess your investment opportunities, model your promising investment position and ensure its achievement. The process of developing an investment strategy in transport is the most important part of the overall system of strategic choice, the main elements of which are the mission, the overall strategic objectives of the NMMTC, as well as ways of forming and allocating resources. At the same time, the investment strategy is in a certain subordination with other elements of strategic choice in railway transport.

Keywords: *investment strategy, transport enterprises, international transport corridors, national network of international transport corridors, investment activity, real and financial investment*

Постановка проблеми та її зв'язок з науковими чи практичними завданнями. Актуальність розробки інвестиційної стратегії на залізничному транспорті визначається різноманітними умовами. Найважливішою з таких умов є інтенсивність зміни факторів зовнішнього інвестиційного середовища. Висока динаміка основних макроекономічних показників, небажання інвесторів інвестувати кошти в об'єкти залізничного транспорту, часті коливання кон'юнктури інвестиційного ринку, мінливість державної інвестиційної політики і форм регулювання інвестиційної діяльності не дозволяють ефективно керувати інвестиціями на залізничному транспорті лише на основі раніше накопиченого досвіду і традиційних методів інвестиційного менеджменту. У цих умовах відсутність розробленої інвестиційної стратегії, адаптованої до даного середовища, може привести до того, що інвестиційні рішення окремих структурних підрозділів залізничного транспорту будуть носити різнонаправлений характер, приводити до виникнення протиріч і зниженню ефективності інвестиційної діяльності в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних та практичних аспектів окресленої проблеми відображені в працях В. Дикань, О.Васильєв, М.Гараєв, М.Корінь,

Г.Ейтутіс [1,2,3,4,5]. Вченими досліджено питання обмеженості фінансових ресурсів підприємств залізничного транспорту, визначено дієві механізми залучення інвестицій у залізничну галузь.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на широке висвітлення питання інвестиційного забезпечення розвитку залізничного транспорту, поки ще залишається сукупність питань, які потребують подальшого вирішення. Тому постало питання удосконалення науково-методичних підходів до розробки інвестиційної стратегії розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів (НММТК) в новому економічному форматі.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у розробці інвестиційної стратегії розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективним інструментом перспективного керування інвестиційною діяльністю направленою на розвиток об'єктів МТК та реалізації цілей для загального розвитку в умовах істотних змін макроекономічних показників, системи державного регулювання ринкових процесів, кон'юнктури інвестиційного ринку що зв'язаної з невизначеністю, виступає інвестиційна стратегія. Інвестиційна стратегія являє собою систему довгострокових цілей

інвестиційної діяльності, визначає загальні задачі його розвитку та інвестиційну ідеологію, а також вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Інвестиційну стратегію можна представити як генеральний план по функціонуванню та розвитку інвестиційної діяльності в межах національної мережі міжнародних транспортних коридорів, що визначає пріоритети і напрямки, форми, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізації довгострокових інвестиційних цілей, що забезпечують передбачений загальний розвиток МТК на території України. З'єднання в інвестиційній стратегії системи цілей і шляхів їх досягнення визначає границі можливої інвестиційної активності і прийнятих інвестиційних рішень по напрямках і формах його інвестиційної діяльності в перспективному періоді. Інвестиційну стратегію яку використовують на залізничному транспорті можна охарактеризувати також як систему формалізованих критеріїв, по яких можна цінити свої інвестиційні можливості, моделювати свою перспективну інвестиційну позицію і забезпечити її досягнення. Процес розробки інвестиційної стратегії на транспорті є найважливішою складовою частиною загальної системи стратегічного вибору, основними елементами якого є місія, загальні стратегічні цілі розвитку НММТК, а також способи формування і розподілу ресурсів. При цьому інвестиційна стратегія знаходиться у визначеній співвідпорядкованості з іншими елементами стратегічного вибору на залізничному транспорті. Розуміння взаємозв'язку інвестиційної стратегії з іншими найважливішими елементами стратегічного вибору дозволяє більш ефективно будувати процес її розробки.

Розробка інвестиційної стратегії відіграє значну роль у забезпеченні ефективного розвитку національної мережі МТК. Ця роль полягає в

наступному: розроблена інвестиційна стратегія забезпечує механізм реалізації довгострокових загальних і інвестиційних цілей майбутнього економічного і соціального розвитку залізничного транспорту в цілому й окремих його об'єктів; вона дозволяє реально оцінити інвестиційні можливості інвестора, забезпечити максимальне використання його внутрішнього інвестиційного потенціалу і можливість активного маневрування інвестиційними ресурсами; вона забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей, що виникають у процесі динамічних змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища; розробка інвестиційної стратегії враховує заздалегідь можливі варіанти розвитку неконтрольованих факторів зовнішнього інвестиційного середовища і дозволяє звести до мінімуму їхні негативні наслідки; наявність інвестиційної стратегії забезпечує чіткий взаємозв'язок стратегічного, поточного й оперативного керування інвестиційною діяльністю, направленої на розвиток залізничної інфраструктури національної мережі МТК; вона забезпечує реалізацію відповідного менталітету - інвестиційної поведінки в найбільш важливих стратегічних інвестиційних рішеннях на залізничному транспорті; у системі інвестиційної стратегії формується значення основних критеріальних оцінок вибору реальних інвестиційних проектів і фінансових інструментів інвестування; розроблена інвестиційна стратегія є однією з базисних передумов стратегічних змін загальної організаційної структури керування й організаційної культури при введенні об'єктів залізничного транспорту в експлуатацію. В основі розробки інвестиційної стратегії підприємств залізничного транспорту лежать принципи нової управлінської парадигми — системи стратегічного керування. До числа основних з цих принципів, що забезпечують підготовку і прийняття

стратегічних інвестиційних рішень у підприємства, відносяться (рисунок 1): процесі розробки інвестиційної стратегії

Рис. 1 — Головні принципи розробки інвестиційної стратегії

Стратегічне керування інвестиційною діяльністю носить цільовий характер, тобто передбачає постановку і досягнення визначених цілей. Будучи чітко вираженими, стратегічні цілі стають могутнім засобом підвищення ефективності інвестиційної діяльності в довгостроковій перспективі, її координації і контролю, а також базою для прийняття управлінських рішень на всіх стадіях інвестиційного процесу при створенні Національної мережі МТК. Стратегічні

цілі інвестиційної діяльності направлені на створення і розвиток МТК являє собою опис стратегічної інвестиційної позиції, що дозволяють направляти діяльність у довгостроковій перспективі й оцінювати її результати.

При формуванні стратегічних цілей інвестиційного проекту по створенню МТК на території України потрібно дотримуватися визначеним вимогам, які приведені на рисунку 2.

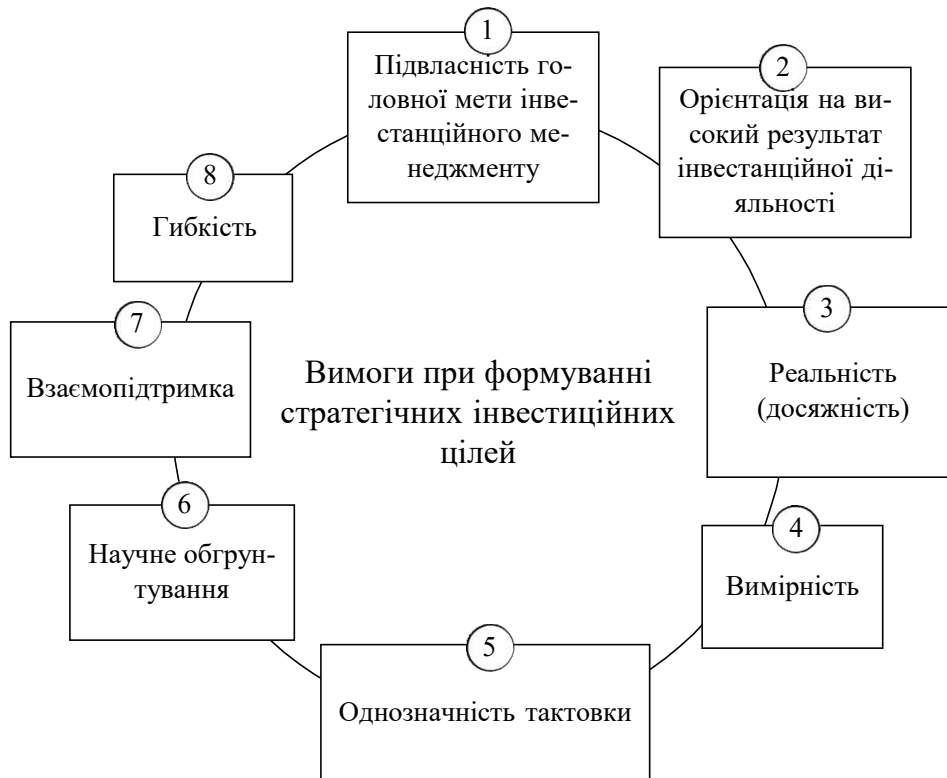

Рис. 2 — Головні вимоги, що представляються до формуванню стратегічних інвестиційних цілей при реалізації інвестиційного проекту

З урахуванням розглянутих вимог організується процес формування стратегічних цілей інвестиційної проектів. Цей процес здійснюється за наступними основними етапами (рисунок 3). Ретроспективний аналіз тенденцій розвитку основних результативних показників інвестиційної діяльності полягає в ув'язуванні з динамікою факторів зовнішнього інвестиційного середовища і параметрами внутрішнього інвестиційної потенціалу об'єктів Національній мережі МТК. Основна задача такого аналізу полягає у виявленні закономірностей і особливостей розвитку найважливіших параметрів інвестиційної діяльності окремих об'єктів стратегічного керування і встановленні ступеня впливу на них різних зовнішніх і внутрішніх факторів.

На етапі формулювання головної стратегічної мети інвестиційного діяльності направленої на розвиток національної мережі МТК раніше розглянута головна мета інвестиційного менеджменту конкретизується у визначеному показнику й одержує кількісне значення. При цьому, при визначенні бажаних і можливих тенденцій розвитку окремих показників інвестиційної діяльності, що забезпечують досягнення її головної мети, виявляються, такі основні параметри розвитку інвестиційної діяльності, що забезпечують реалізацію її головної мети, які можуть бути підтримані за рахунок сприятливих умов майбутньої динаміки зовнішніх і внутрішніх факторів.

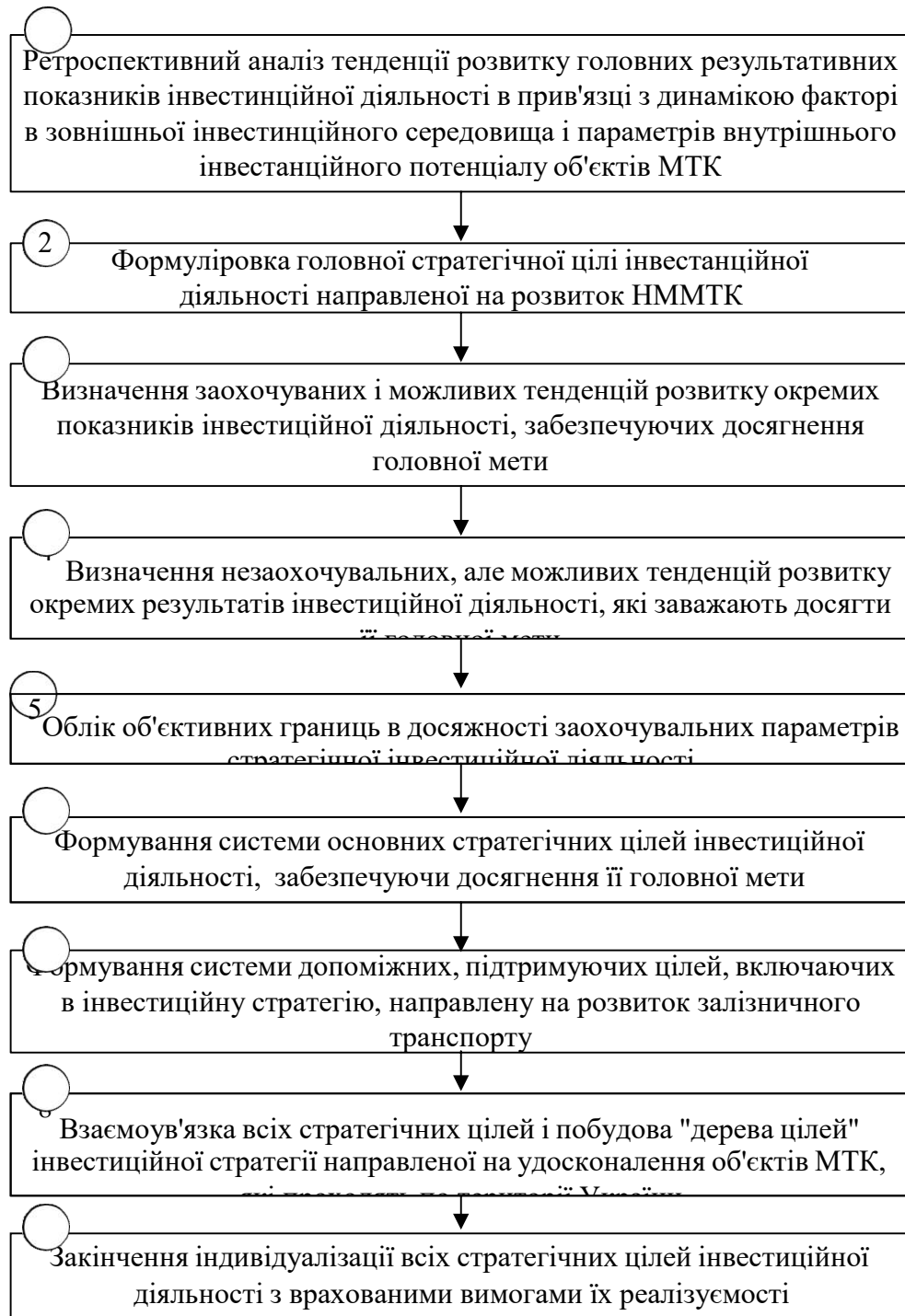

Рис. 3 – Зміст та послідовність етапів формування стратегічної інвестиційної діяльності направленої на розвиток Національної мережі МТК

При визначенні небажаних, але можливих тенденцій розвитку окремих результатів інвестиційної діяльності, що перешкоджають досягненню її головної мети, доцільним є виявлення несприятливого впливу окремих

зовнішніх і внутрішніх факторів у процесі їхньої майбутньої динаміки на реалізацію головної стратегічної мети, інвестиційної діяльності по даному проекту. В основі обліку об'єктивних обмежень у досягненні бажаних параметрів стратегічної

інвестиційної діяльності лежить представлення або бажаний образ стратегічної інвестиційної позиції інвестора. Що ж стосується системи стратегічних економічних цілей цієї діяльності, вони визначаються з урахуванням об'єктивних обмежень, не контрольованих інвестиційними менеджерами. Формування системи основних стратегічних цілей інвестиційної діяльності, що забезпечують досягнення її головної мети, відбувається за рахунок визначення бажаних і небажаних тенденцій розвитку інвестиційної діяльності, а також обліку об'єктивних обмежень у процесі формування стратегічної інвестиційної позиції, яка дозволяє сформувати систему основних стратегічних цілей інвестиційної діяльності. Система допоміжних підтримуючих цілей спрямована на забезпечення реалізації ряду основних стратегічних цілей інвестиційної діяльності підприємства і враховує специфіку цієї діяльності. Головна, основні і допоміжні стратегічні цілі розглядаються як комплексна система і тому вимагає чіткої взаємозв'язки з урахуванням їх пріоритетності і рангової значимості. Так ієрархічний взаємозв'язок окремих стратегічних цілей інвестиційної діяльності по створенню об'єктів забезпечуються на основі "дерева цілей". В основі цього методичного прийому лежить графічне відображення взаємозв'язку і підпорядкованості різних цілей діяльності (у нашому випадку — стратегічних цілей інвестиційної діяльності підприємства).

На етапі остаточної індивідуалізації всіх стратегічних цілей інвестиційної діяльності перевіряються коректність формування окремих цілей з урахуванням їх взаємозв'язків (взаємної погодженості). Для забезпечення реалізованості окремих стратегічних цілей інвестиційної діяльності вони повинні бути конкретизуватися з окремим інтервалам стратегічного періоду. У

процесі цієї конкретизації забезпечується динамічність представлення системи цільових стратегічних нормативів інвестиційної діяльності, а також їх зовнішня і внутрішня синхронізація в часі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підвищення інвестиційного забезпечення вітчизняного залізничного транспорту відіграє значну роль у ефективному розвитку національної мережі МТК. Це посилює інтерес до розробки інвестиційно – інноваційної стратегії економічного піднесення, рекомендацій щодо формування і застосування цієї стратегії у контексті подальшого розвитку економіки України.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дикань В.Л. Інжиніринго-маркетинговий центр інноваційних технологій як основа активізації інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств залізничного транспорту / В.Л. Дикань, І.В.Соломніков // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2017. – Вип. 57. – С. 9—20.
2. Васильєв О. Л. Особливості формування інвестиційної політики залізничного транспорту / О.Л. Васильєв // Тези доповідей за матеріалами Х ювілейної міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті». – Київ: ДЕТУТ, 2015. С. 21–22.
3. Гараєв М. Аналіз інвестиційної діяльності підприємств залізничного транспорту /М.Гараєв //Вісник ОНУ імені І.І.Мечникова, 2018. Т.23. – Вип. 7 (72). – С.102-106.
4. Корінь М.В. Інвестиційне забезпечення розвитку залізничного транспорту України / М.В.Корінь, М.В.Кондратюк, Г.В.Обруч// Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2018. – № 62. – С. 249—259.
5. Ейтутіс Г. Потенційні джерела інвестування в розвиток залізничного

транспорту України: можливості їх диверсифікації / Г. Ейтутіс, О. Никифорук, О. Бойко // Економіст. – К., 2012. – №8. – С. 64–69.

REFERENCES

1. Dykanj V.L., Solomnikov I.V. (2017) Inzhyniryngho-marketynghovyj centr innovacijnykh tekhnologij jak osnova aktyvizaciji innovacijno-investycijnogho potencialu pidpryjemstv zaliznychnogho transportu [Engineering and marketing center of innovative technologies as a basis for activating the innovation and investment potential of railway transport enterprises]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 57., pp. 9—20.

2. Vasylyjjev O. L. Osoblyvosti formuvannja investycijnoji polityky zaliznychnogho transportu [Features of formation of investment policy of railway transport]. Tezy dopovidej za materialamy Kh juvilejnoji mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Problemy ekonomiky ta upravlinnja na

zaliznychnomu transporti». – Kyjiv: DETUT, 2015, pp.21–22.

3. Gharajev M. (2018) Analiz investycijnoji dijalnosti pidpryjemstv zaliznychnogho transport [Analysis of investment activity of railway transport enterprises]. *Visnyk ONU imeni I.I.Mechnykova*, vol.23, no. 7 (72). – pp.102-106.

4. Korinj M.V., Kondratjuk M.V., Obruch Gh.V. (2018) Investycijne zabezpechennja rozvytku zaliznychnogho transportu Ukrainy [Investment support for the development of railway transport in Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 62. – pp. 249—259.

5. Ejtutis Gh., Nykyforuk O., Bojko O. (2012) Potencijni dzherela investuvannja v rozvytok zaliznychnogho transportu Ukrainy: mozhlyvosti jikh dyversyfikaciji [Potential sources of investment in the development of railway transport in Ukraine: opportunities for their diversification]. *Ekonomist*, vol.8. – pp. 64–69.